

રાઈટ ટુ રિકોલ - મેગેઝીન

અંક-૦૦૧

આ અંકનાં લેખો

૧. શિક્ષણમાં થતા ભ્રષ્ટાચારને ઘટાડવા માટે 'રાઈટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' અને અન્ય પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનો
૨. અમેરિકાની પોલિસમાં અને ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર ભારત કરતા ઓછો કેમ છે?
૩. માત્ર ૩ લીટીનું ગેઝેટ નોટીફિકેશન ગરીબી અને પોલીસ , અદાલતોમાં અને શિક્ષણમાં ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડી શકે છે
૪. જનલોકપાલ એટલે શુ અને રાઈટ ટુ રિકોલ લોકપાલ કેમ જરુરી છે?

૧ શિક્ષણમાં થતા ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડવા માટે 'રાઈટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' અને અન્ય પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનો

૧.૧ શુ આંદોલનકારી સાચ્યો છે? અને આ ગેઝેટ નોટીફિકેશન શુ બલા છે?

મેં બે પ્રકારનાં આંદોલનકારીઓ જોયા છે (૧) આંદોલનકારીઓ જેમને રાજવ્યવસ્થામાં પરિવર્તન જોઈએ છે અને એટલે તેઓ નાગરીકોને વિનંતી કરે છે કે --- નાગરીકોએ મંત્રીઓ પાસે એવા ગેઝેટ નોટીફિકેશનાં લખાણો છપાવવા જેથી અધિકારીઓનાં વર્તનમાં નક્કર પરિવર્તનો આવે. (૨) આંદોલનકારીઓ જે નાગરીકોને ગેઝેટ નોટીફિકેશનાં લખાણોની ચિંતા કરવાની ના પાડે, નાગરીકો પાસે માત્ર રેલીઓ/સુત્રોચ્ચાર કરાવે અને નાગરીકોને થાકી જાય અને આથી જાણે કે અજાણે ભ્રષ્ટાચારીઓનું કુશાસન જેમ હતુ તેમ ચાલુ રહે છે. આનાથી જાણે અજાણે ભ્રષ્ટાચારીઓને ફાયદો થાય. ઘણી વખત હુ બીજા પ્રકારના આંદોલનકારીઓને 'દવા વિરોધી ડોક્ટર' સાથે સરખાવુ છુ એટલે કે એવા ડોક્ટરો કે જે રોગની વ્યાખ્યા આપે, રોગ થવાનાં કારણ કહે, રોગોનું વિશ્લેષણ કરે પણ દવાનું નામ લખવાની ના પાડે..

તો નાગરીકોએ કઈ રીતે નક્કી કરવુ કે આંદોલનકારી પરિવર્તનવાદી છે કે આંદોલનકારી ભ્રષ્ટાચારીઓ અને નિકૃષ્ટ પૈસાદારોનો જાણ્યો-અજાણ્યો મદદગાર છે? મારી સલાહ છે કે જેમ વકીલ આરોપીની ઉલટ-તપાસ કરે, તેમ

નાગરીકોએ પણ આંદોલનકારીઓની પ્રશ્નો પુછી ઉલટ-તપાસ કરવી અને તે પછીજ નક્કી કરવુ કે આંદોલનકારી પરિવર્તનવાદી છે કે જાણ્યો-અજાણ્યો નિકૃષ્ટ પૈસાદારોનો મદદગાર છે. તો એવા કયા પ્રશ્નો છે જેના દ્વારા આપ નાગરીકો નક્કી કરી શકે કે આંદોલનકારી પરિવર્તનવાદી છે કે નિકૃષ્ટ પૈસાદારોનો જાણ્યો-અજાણ્યો મદદગાર છે? એવા અનેક પ્રશ્નોનું લિસ્ટ હું પછી આપીશ. હાલ દાખલા માટે એક પ્રશ્ન આપુ છુ. નાગરીકોએ આંદોલનકારીને એક પ્રશ્ન પુછવો - 'તમામ શિક્ષણનાં અને અન્ય ટ્રસ્ટોની માલિકીની જમીનની વિગત અને ટ્રસ્ટીઓનાં નામ સરકારે ઇન્ટરનેટ પર મુકવા', તેવા પ્રસ્તાવિત કાયદાને શુ આપ આંદોલનકારી આજે (આજે, આવતા જનમમાં નહીં) ટેકો આપો છે કે વિરોધ કરો છો? હવે આ પ્રસ્તાવિત કાયદો શુ ફેર લાવે છે? નિકૃષ્ટ પૈસાદારોએ માઇલોનાં માઇલો જમીન ટ્રસ્ટોમાં દબાવી છે અને આ પ્રસ્તાવિત કાયદો તમામ નિકૃષ્ટ પૈસાદારોને ઉઘાડા પાડી દેશે. જો આંદોલનકારી જાણ્યો-અજાણ્યો નિકૃષ્ટ પૈસાદારોનો મદદગાર હશે, તો આ પ્રસ્તાવિત કાયદો એજન્ડાની બહાર છે, તેમ કહી અભિપ્રાય આપવાની ના પાડશે. અને તેના પર આવતા જનમમાં ચર્ચા કરવાની ખાતરી પણ આપશે. જો આંદોલનકારી પરિવર્તનવાદી હશે, તો આ પ્રસ્તાવિત કાયદાને તરતજ ટેકો આપશે. તો આ થઇ આંદોલનકારીઓ વિષેની વાત. હવે આ ગેઝેટ નોટીફિકેશન શુ બલા છે?

ગેઝેટ નોટીફિકેશનો સરકારી કામગીરીમાં સૌથી મહત્વના દસ્તાવજો છે. બુદ્ધિજીવીઓ ગેઝેટ નોટીફિકેશન અને તેના મહત્વ વિષે નાગરીકોને માહિતી આપવાના વિરોધી છે. અને આ બુદ્ધિજીવિઓ કહે છે નાગરીકોએ માત્ર રેલી કાઢવી, સુત્રોચ્ચાર કરવા, નેતાઓને ઉચકીને ફેરવવા, પણ નાગરીકોએ સરકાર પાસે ગેઝેટ નોટીફિકેશનાં લખાણોની માંગણી ન કરવી. હું માનુ છુ કે નાગરીકોએ સરકાર પાસે નોટીફિકેશનાં લખાણોની માંગણી કરવી, તે પછીજ આંદોલન શરુ કરવુ. પણ આ ગેઝેટ નોટીફિકેશન શુ બલા છે?

REGISTERED No. G/GNR/2

 सत्यमेव जयते

The Gujarat Government Gazette

PUBLISHED BY AUTHORITY

Vol. LIII] THURSDAY, MARCH 3, 2011/PHALGUNA 12, 1932 [No. 9

Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a Separate Compilation.

CENTRAL SECTION

CONTENTS

	Pages		Pages
Part I Government Notifications, Appointments, promotions, leave of Absence, Rules and Orders (other than those Published in parts I-A, IV-A, IV-B and IV-C), List of Publication for sale, etc.	183-189	Part IV-A Rules and orders (other than those Published in Parts I, I-A and I-L) made by the Government of Gujarat under the Central Acts.	87-89
Miscellaneous Notifications, Appointments, etc.	198-197	Part IV-B Rules and orders (other than those Published in Parts I, I-A and I-L) made by the Government of Gujarat under the Gujarat Acts.	16
Part I-A Orders or Notifications (other than those Published in Part IV-B) under the Gujarat Local Boards, Village Panchayats, Municipal, Borough, District Municipal, Primary Education and Local Fund Surti Acts.	NIL	Part IV-C Statutory Rules Orders (other than those Published in Parts I, I-A and I-L) made by Statutory Authorities other than the Government of India, the High Court, the Director of Municipalities, the Commissioner or Police, the Director of Prohibition and Excise, the District Magistrates and the Election Commission, Election Tribunals, Returning Officers and other authorities under the Election Commission.	37-40
Part I-B Government Notifications Published under Land Acquisition Act only.	NIL	Part V Bills Introduced in the Gujarat Legislative Assembly.	NIL
Part II Supplementary Tender Notices issued by the Industries Commissioner (C.S.P.C.), Director of Health & Medical Service (Medical), Gujarat State, Director of Technical Education, the Chief Conservator of Forests, Vadozara and Director of Newspaper, Employment and training, Ahmedabad, etc. (See subscribers only).	NIL	Part VI Acts of Parliament and Ordinances promulgated by the President.	NIL
Part IV Acts of Gujarat Legislature and Ordinances promulgated and Regulations made by the Governor.	NIL	Part IX Gujarati translation of Bills, Acts and Notifications other than those published in other Parts.	59-65

PART I
CENTRAL SECTION
Government Notifications and Appointments, etc.

LEGAL DEPARTMENT

Notifications

Sachivalaya, Gandhinagar, 17th February, 2011.

No. KAN/282007/451/H:— The Government of Gujarat is pleased to extend the term of appointment of following law officer to be Assistant Government Pleader for the District of Surendranagar at Limbdi and in exercise of powers conferred by section 24(3) of Code of Criminal Procedure, 1973 (III of 1974), to be the Additional Public Prosecutor for the District of Surendranagar at Limbdi for the period of one year from the date shown against his name.

Shri Harshidra Natvarlal Raval   **DL 06-01-2011**   **A.G.P./A.G.P.P.**

The appointment is subject to the conditions of service laid down in the Gujarat Law Officers (Appointment & Conditions of Services) Rules, 2009 as in force and as may be amended or modified from time to time.

સિદ્ધિ સિંઘ

જાહેરનામા

સચિવાલય, ગાંધીનગર, ૧૭મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૧.

ક્રમાંક : કન/૨૦૦૭/૪૫૧/ઈ— ગુજરાત સરકાર, આથી, શ્રી હર્ષદરાવ નટવરલાલ રાવલ કાયદા અધિકારીની તેમજ નામ અને સહાયતા તરીકેની એક વર્ષ ની મુદત માટે સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના લિમ્બડી ખાતે નવરત્ના કોર્ટની વહીવટ અને સન ૧૯૭૩ના ક્રોચાર્ટી અર્થેની અધિકારી (સન ૧૯૭૩નો ક્રોચાર્ટી) ની કામ-૨૨(૩)ની અંતે સરનામે અને સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના લિમ્બડી ખાતે વધારાના સ્થાને ક્રોચાર્ટીના તરીકે નિમણૂકની મુદત સંબંધે છે.

શ્રી હર્ષદરાવ નટવરલાલ રાવલ   જ.સ.વ.એ.ટી.વી.એ.   ધ. ૦૬-૦૧-૨૦૧૧

આ નિમણૂક અવધાન વેળા તે પ્રમાણે અને વખતોવખત ગુજરાત અગ્રણી સરકાર આથી તે પ્રમાણેના ગુજરાત અગ્રણી અધિકારીઓ (નિમણૂક અને સેવાની શરતો) નિયમો, ૨૦૦૯ના નિર્દિષ્ટ શરતો અન્વયે અર્પિત રહેશે.

Sachivalaya, Gandhinagar, 17th February, 2011.

No. KAN/282006/1818/H:— The Government of Gujarat is pleased to Appoint to extend the term of Appointment Shri Bhupendrakumar Jasakral Dwivedi, Assistant Government Pleader for the District of Surendranagar at Labour Court for a period of one year from the date 29-12-2010. The appointment is subject to the conditions of service laid down in the Gujarat Law Officers (Appointment and Conditions of Services) Rules, 2009 as in force and as may be amended or modified from time to time.

By order and in the name of the Governor of Gujarat,

V. R. RAVAL,
Under Secretary to Government.

ગેઝેટ નોટીફિકેશનો એક નમુનો : દર મહીને કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકાર આવું એક ગેઝેટ નોટીફિકેશન છાપે છે , જેના આધારે અધિકારીઓ કામ કરે કે ન કરે. આવતા મહિનાં ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં જો 'રાષ્ટ્ર ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' છપાય જાય તો શિક્ષણનો ભ્રષ્ટાચાર ૪ મહીનાં ઘટી શકે.

ગેઝેટ નોટીફિકેશન એટલે રાજપત્ર એટલે મંત્રીઓ દ્વારા કલેક્ટરોને, સેક્રેટરીઓને, તમામ અધિકારીઓને છાપેલ આદેશો. દર અઠવાડિયે મંત્રીઓ અથવા મંત્રીઓનાં આદેશથી અધિકારીઓ ગેઝેટ નોટીફિકેશન છાપતા હોય છે. એક ગેઝેટ નોટીફિકેશન કેન્દ્ર સરકાર છાપે અને દરેક રાજ્ય સરકાર પણ એક-એક ગેઝેટ નોટીફિકેશન છાપે. અને તેના આધારે અધિકારીઓ કામ કરે કે ન કરે. જો આન્દોલનકારીને અને નાગરીકને શિક્ષણને કે કોઈપણ ખાતાને લખતા અધિકારીઓની કામગીરીમાં નક્કર ફેરફાર જોઈતા હોયતો નવું ગેઝેટ નોટીફિકેશન એટલે રાજપત્ર જરૂરી છે. હવે નાગરીકે નક્કી કરવાનું છે - કે આ આન્દોલનકારી દ્વારા આપેલ પ્રસ્તાવિત રાજપત્રનું લખાણ વાંચી અને સમજીને આન્દોલનકારીને ટેકો આપવો કે માત્ર મહાનેતાનાં આહવાનને અનુસરવું અને રાજપત્રનાં લખાણની મહાનેતા પાસે માંગણી પણ ન કરવી? મારી સમજ અને સલાહ છે કે નાગરીકે સમસ્યાનાં ઉકેલ માટે જરૂરી રાજપત્ર (યાને ગેઝેટ નોટીફિકેશન) ની માંગણી કરવી. અને જો આન્દોલકારી કહે કે -- આજે માત્ર સંગઠન અને માત્ર આન્દોલન પર સમય શક્તિ આપો,

અને નોટીફિકેશનનાં લખાણોની વિગત આવતા જન્મમાં વિચારીશુ, તે આન્દોનકારી મારા ખાનગી અભિપ્રાય મુજબ નાગરીકોની શક્તિ વેડફી નાખશે અને નિકૃષ્ટ પૈસાદારોનું કુશાસન જેમ હતુ તેમ ચાલુ રહેશે.

તો કયા ગેઝેટ નોટીફિકેશનનાં પ્રસ્તાવિત લખાણો દ્વારા શિક્ષણ ખાતાનો ભ્રષ્ટાચાર ઘટી શકે? હું એક તદ્દન સામાન્ય નાગરીક છું. મે મારી સામાન્ય બુદ્ધી મુજબ શિક્ષણમાં ચાલતા ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડવા ગેઝેટ નોટીફિકેશનનાં પ્રસ્તાવિત લખાણો આ પેમ્ફલેટમાં આપ્યા છે.

મારા પ્રસ્તાવિત લખાણો સ્વીકારી લેવા, તેવી મારી આપ વાંચકને વિનંતી નથી. મારી આપ વાંચકને વિનંતી છે કે શહેરની મ્યુનિસિપલવાટીની હદમાં આવેલ તમામ મહાબુદ્ધીજીવીઓને મળી -- આ પેમ્ફલેટમાં આપેલ પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનોનાં લખાણો કરતા વધારે સારા લખાણો આપો -- તેવી મહાબુદ્ધીજીવીઓને વિનંતી કરવી. અને તે લખાણો ૧૪, ૨૧ કે ૨૮ દિવસમાં આપે (આવતા જન્મમાં નહીં) તેવી વિનંતી કરવી. આમ જોઈએતો વિચારકો પાસે લખાણો તૈયાર હોવા જોઈતા હતા. પણ છતા તૈયાર ન હોય, તો તેઓ ૭ દિવસમાં મારા સુચવેલ લખાણો કરતા અનેક ગણા સારા લખાણ આપશે, તેવો મને વિશ્વાસ છે. આપ નાગરીકો મહાબુદ્ધીજીવીઓ પાસે ઉપાયોના લખાણોની માંગણી કરો, તેવી મારી આપને વિનંતી છે.

૧.૨ શિક્ષણમાં વ્યાપ્ત ભ્રષ્ટાચાર નોંધવા, ઘટાડવા પ્રસ્તાવિત - 'વાલીનો અવાજ' ગેઝેટ નોટીફિકેશન

મારી તમામ વાલીઓને વિનંતી છે -- કે તેઓ પ્રધાનમંત્રી, મુખ્યમંત્રી, કેન્દ્રનાં શિક્ષણમંત્રી અને રાજ્યનાં શિક્ષણમંત્રીને ૧૪ દિવસમાં નીચે મુજબનું લખાણ ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં છાપવુ -- તેવી માંગણી કરવી :-

#	અધિકારી	પ્રોસીજર
1	જિલ્લા કલેક્ટર (અથવા તેનો કલાર્ક)	નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રી આદેશ આપે છે --- જો કોઈપણ વાલી (જે જિલ્લાનો મતદાર હોય) કલેક્ટરની કચેરીએ આવી મતદાર કાર્ડ બતાવે, એક્સીક્યુટીવ મેજિસ્ટ્રેટ સામે કરેલ એફીડેવીટ દ્વારા શિક્ષણ કે કોઈપણ બાબતને લખતી ફરીયાદ આપે, તો માનદાર કલેક્ટર કે તેનો કલાર્ક કોઈપણ તકરાર વિના સિરીયલ નંબર આપી તે એફીડેવીટને માનદાર શિક્ષણમંત્રી કે નામદાર મુખ્યમંત્રીનાં વેબસાઇટ પર મુકી દેવી જેથી સહુ વાંચી શકે અને પાના દીઠ રૂ ૨૦ ફી લેવી.
2	તલાટી (અને તેનાં કલાર્કો)	તમામ તલાટીઓને નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રીનો આદેશ છે કે --- (૨.૧) જો કોઈપણ નાગરીક જો નોંધાવેલ એફીડેવીટનો નંબર આપે, મતદાર કાર્ડ બતાવે , રૂ ૩ ફી આપે, અને તે એફીડેવીટ પર હા-ના નોંધાવા માંગતો હોય, તો હા-ના કોમ્પ્યુટરમાં મતદાર કાર્ડ નંબર સહિત નોંધવી અને નોંધની પહોંચ આપવી (૨.૨) તલાટી રૂ ૩ ની ફી લઈ નાગરીકને હા/ના બદલવા પણ દેશે. (૨.૩) આ ફી બીપીએલ કાર્ડ ધારક માટે રૂ ૧ રહેશે
3	----	નાગરીકોને માહિતી આપવાના હેતુથી આ જાહેર કરવામાં આવે છે, આ હા/ના કોઈપણ અધિકારી, મંત્રી, ન્યાયાધીશ, ધારાસભ્ય કે સાંસદ પર બંધનકર્તા બહીં રહે.

આ લખાણ કેન્દ્ર કે રાજ્ય સરકારનાં ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં છાપે, તો અને તોજ નામદાર કલેક્ટરશ્રીઓ વાલીઓની/નાગરીકોની ફરીયાદ નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રીના (કે નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રી) વેબસાઇટ પર મુકી શકે. આજે જો નાગરીક કે વાલી નામદાર કલેક્ટરશ્રીને પોતાની ફરીયાદ નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રીના (કે નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રીના) વેબસાઇટ પર મુકવા વિનંતી કરશેતો નામદાર કલેક્ટરશ્રી માંગણી ફાડીને ફેંકી દેશે કેમકે આજે જો નામદાર કલેક્ટરશ્રી નાગરીકની ફરીયાદ નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રીનાં (કે નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રીના) વેબસાઇટ પર મુકે, તો તેમની નોકરી જોખમમાં આવી શકે. આથી જે નાગરીકો ઇચ્છતા હોયકે નાગરીકોની ફરીયાદ નામદાર મુખ્યમંત્રીના (કે નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રીના) વેબસાઇટ આવે જેથી અન્ય નાગરીકો તેમાં જોડાય શકે, તે નાગરીકોએ નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રી (કે નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રી) પાસે ૧૪ દિવસમાં ઉપર મુજબનું લખાણ ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં છાપે, તેવી માંગણી કરવી જોઈએ. નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રી અથવા નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રી આ નોટીફિકેશન ૨૪ કલાકમાં છપી શકે છે અને ૪૮

કલાકમાં અમલમાં આવી શકે છે. માટે જો કોઈ વિચારક આવતા જન્મ સુધી રાહ જોવાની સલાહ આપે, તો તેને નકારી કાઢવી, તેવી મારી નાગરીકોને વિનંતી છે.

મેં અમદાવાદની મ્યુનિસિપાલિટી હદમાં આવેલ તમામ નહિં પણ અનેક વિચારકોને , આંદોલનકારીઓને આ લખાણને તેમની સંસ્થાનાં મેનિકેસ્ટોનાં પાનામાં મુકવા છેલ્લા ૧૨ વર્ષોમાં અનેક વખત વિનંતી કરી છે. અને આજ દિન સુધી તમામ વિચારકો અને આંદોલનકારીઓએ આનો સખત વિરોધ કર્યો છે. તેમના મતાનુસાર આ તદ્દન ગૌણ મુદ્દો હોવાથી આ જનમમાં ચર્ચા વિચારણાને પણ પાત્ર નથી. અને આથી જ્યારે તેઓ મુખ્યમંત્રીશ્રીને તેમના આવેદન પત્ર આપે છે, ત્યારે આ પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશન તેમા કદી નથી હોતુ. અને મારી અનેક વિનંતીઓ છતા તે વિચારકો તેમના દ્વારા પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશન આપવાની 'ના' પાડે છે. પણ મને ખાતરી છે કે જો આપ વાંચક, તેમની પાસે ઉપાયોનાં લખાણો માંગશો, તો તે વિચારકો અવશ્ય આપને મેં આપેલ લખાણો કરતા વધારે સારુ લખાણ માત્રમાં ૭ દિવસમાં આપશે. આથી તેમની પાસે ઉપાયોનાં લખાણો માંગવા, તેવી મારી આપ સહુ વાંચકને વિનંતી છે.

૧.૩ શિક્ષણમાં વ્યાપ્ત ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડવા - 'રાઇટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' ગેઝેટ નોટીફિકેશન સાર :

૧. મુખ્યમંત્રી જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની નિમણૂક કરશે (આજની જેમ)
૨. વાલીઓ (જેમને ૧ થી ૧૭ વર્ષનાં સંતાનો છે) રુઝ આપી તલાટીની કચેરીએ જઈ કોઈપણ ૫ વ્યક્તિઓનાં નામો પર સ્વીકૃતિ નોંધાવી શકશે અને સ્વીકૃતિ બદલી પણ શકશે
૩. જો કોઈ વ્યક્તિને કુલ વાલીઓનાં ૫૦ ટકાથી વધારેની સ્વીકૃતિઓ મળે તો અને તે ચાલુ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની સ્વિકૃતિ કરતા ૨ ટકા વધારે હોય તો તે વ્યક્તિ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી બનશે.
૪. મુખ્યમંત્રી દ્વારા નિમેલ અધિકારી માત્ર એક જિલ્લાનું સંચાલન કરી શકશે. પણ નાગરીકો દ્વારા નિમેલ અધિકારી રાજ્યનાં ૫ અને રાષ્ટ્રનાં ૨૫ જિલ્લાનો શિક્ષણ અધિકારી બની શકશે અને તેને ૫ થી ૨૫ ગણો પગાર મળશે.
૫. શાળાઓ ૧-એપ્રિલે માસીક ફી જાહેર કરશે, અને તે પછી કોઈ પણ હેડીંગ નીચે અન્ય પૈસા નહીં લઈ/માંગી શકે. જો વધારે ફી માંગશે કે લેશે તો જ્યુરી તેને જેલમાં પુરી શકશે.
૬. જો એક વાર્ડનાં ૧૦૦૦ વાલીઓની સહમતી હોય, તો નવી શાળા ખોલવા સરકારની પરવાનગી નહીં જોઈએ - માત્ર રજિસ્ટ્રેશ કરાવવુ પડશે. આમ સહકારી શાળાઓ અસ્તિત્વમાં આવશે.

અને અન્ય ફેરફારો. આના સંપર્ષ લખાણ આગળ આપ્યુ છે.

૧.૪ આ રાઇટ ટુ રિકોલ કઈ રીતે ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડશે?

આ રાઇટ ટુ રિકોલ કઈ રીતે શિક્ષણમાં ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડશે અને કામગીરી સુધારશે?

આજે ભારતમાં આશરે ૭૦૦ જિલ્લાઓ છે અને ૭૦૦ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીઓ છે. એમાંથી માનોકે ૧૦-૨૫ ને ભ્રષ્ટાચારમાં રસ નથી, અને નાગરીકોનાં હિતમાં રસ છે. 'રાઇટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' આવવાથી તેમાંથી ૫-૧૫ માથુ ઉંચકશે અને કામગીરી સુધારશે. માનો મુખ્યમંત્રી તેમની બદલી કરે. તો જો રાઇટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીની પ્રોસીજર ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં હશે, તો નાગરીકો ૫-૧૫ માથી ૨-૧૦ કે વધારેને ટેકો આપી પાછા લાવી શકશે. હવે મે સુચવેલ ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં જો મુખ્યમંત્રી જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી નીમે, તો તે વ્યક્તિ માત્ર એકજ જિલ્લાનો શિક્ષણ અધિકાર બની શકશે. પણ જો તે નાગરીકોની સ્વીકૃતિથી અને ટેકાથી અધિકારી બન્યો હોય, તો તે રાજ્યમાં વધુમાં વધુ ૫ અને રાષ્ટ્રમાં ૨૫ જિલ્લાનો શિક્ષણ અધિકારી બની શકશે , અને તેનો પગાર પણ તે પ્રમાણે વધશે. આમ જે શિક્ષણ અધિકારીઓને ભ્રષ્ટાચારમાં રસ નથી, તે કામગીરી સુધારી આવક પણ વધારી શકશે. આમ અધિકારી બદલવાની પ્રોસીજર જે અધિકારને ભ્રષ્ટાચારમાં રસ છે, તેને સુધારે કે ન સુધારે, પણ જે અધિકારીને ભ્રષ્ટાચારમાં રસ છે, તેને દુર કરી જેને ભ્રષ્ટાચારમાં રસ નથી, તેની સત્તા વધારવામાં નાગરીકોની મદદ કરે છે. આમ નાગરીકોને ઓછા ભ્રષ્ટાચારવાળા અધિકારીઓનું શાસન મળી શકશે. અને અન્ય જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીઓ જોશે, કે જો તેઓ પોતાની કામગીરી નહીં સુધારેતો શક્ય છે કે નાગરીકો તેમને હાંકી કાઢશે અને કોઈ સારા કે ઓછા ખરાબ અધિકારીને ડબલ ચાર્જ આપશે. આમ, જે જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને પોતાની નોકરી ચાલુ રાખવી છે, તે પોતાની કામગીરી સુધારવા પ્રેરાશે.

મે સુચવેલ એક અન્ય ગેઝેટ નોટીફિકેશન રાઇટ ટુ રિકોલ પ્રધાનમંત્રી છે. બીજા સુચવેલ ગેઝેટ નોટીફિકેશનો નાગરીકોને કેન્દ્ર સ્તરે ૫૦ સ્થાને રાઇટ ટુ રિકોલ અપાવે છે. આથી કેન્દ્ર સ્તરે અધિકારીઓ અને મંત્રીઓની બેફામ બનવાની શક્યતાઓ ઘટે છે. મે સુચવેલ એક અન્ય ગેઝેટ નોટીફિકેશનો નાગરીકોને મુખ્યમંત્રી અને ૫૦ રાજ્ય સ્તરનાં ઉચ્ચ અધિકારીઓ પર રાઇટ ટુ રિકોલ અપાવે છે. આમ ચાલુ નેતાઓનું અને અધિકારીઓનું બેફામપણુ ઘટશે.

૧.૫ શિક્ષણમાં વ્યાપ્ત ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડવા - 'રાઇટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' ગેઝેટ નોટીફિકેશન

#	અધિકારી	પ્રોસીજર
1	-	વાલીનો અર્થ આ ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં તે માતા અને પિતા થશે જેને ૦ થી ૧૭ વર્ષનું એક સંતાન છે અને તે માતા/પિતા તે જિલ્લાનાં નોંધાયેલ મતદાર છે. જિલ્લાનાં વાલીઓનું લિસ્ટ ન બને ત્યાં સુધી તે જિલ્લાના ૨૩ વર્ષથી ૪૫ વર્ષનાં તમામ મતદારો આ ગેઝેટ નોટીફિકેશન માટે વાલી ગણાશે.
2	ક્લેક્ટર	જો ભારતનો કોઇપણ નાગરીક ડીઈઓ (ડિસ્ટ્રીક્ટ એજ્યુકેશન ઓફીસર , જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી) બનવા માંગતો હોય અને તે કલેક્ટરની (કે કલેક્ટર દ્વારા નિમાયેલ અધિકારીની) રુબરુમાં અરજી આપે, તો કલેક્ટર સાંસદની ડિપોઝીટ જેટલી રકમ લઈ તેનું નામ નોંધી, સિરીયલ નંબર આપશે.
3	તલાટી (અથવા તેનો ક્લાર્ક)	જો કોઇ વાલી તલાટીની કચેરીએ આવી રૂ ૩ ફી આપી ૫ વ્યક્તિઓને સ્વીકૃતિ આપે, તો તલાટી તે સ્વીકૃતિઓ કોમ્પ્યુટરમાં એન્ટર કરશે અને વાલીને પહોંચ આપશે પહોંચમાં વોટર કાર્ડ નંબર, સ્વીકૃતિ મેળવનારાઓનાં નામ/નંબર, તારીખ રહેશે.બીપીએલ કાર્ડ-ધારક માટે ફી રૂ ૧ રહેશે.
4	ખલાટી	તલાટી વાલીનું વોટર નંબર અને સ્વીકૃતિ મેળવનારનું નામ/નંબર કલેક્ટરનાં વેબસાઇટ પર મુકશે.
5	ખલાટી	વાલી તલાટીની કચેરીએ જઈ વોટરકાર્ડ બતાવી કોઇપણ દિવસે ફી વગર આપેલ સ્વીકૃતિ કેન્સલ કરી શકશે.
6	ક્લેક્ટર	ક્લેક્ટર દરેક માસની ૫મી તારીખે ઉમેદવારોને મળેલ સ્વીકૃતિઓનો આંક વેબસાઇટ પર મુકશે.
7	મુખ્યમંત્રી	જો કોઇ ઉમેદવારને તમામ વાલીઓનાં પર ટકાથી વધારે વાલીઓની સ્વીકૃતિ મળેલ હોય અને તે વર્તમાન જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને મળેલ સ્વીકૃતિઓ કરતા ૨ ટકાથી વધારે હોયે તો મુખ્યમંત્રી તે ઉમેદવારને જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી તરીકે નિમી શકશે અથવા ન પણ નિમે. મુખ્યમંત્રીનો નિર્ણય અંતિમ રહેશે.
8	ડિઈઓ	જ્યાં સુધી ડિઈઓ પાસે ૩૪ ટકા નાગરીકોની સ્વીકૃતિ છે, ત્યાં સુધી મુખ્યમંત્રી તેની બદલી નહીં કરે. પણ જો ડિઈઓ પાસે સ્વીકૃતિઓ ૩૪ ટકાથી ઓછી થશે, તો મુખ્યમંત્રી તેને બદલી શકશે.
9	ડિઈઓ	ચાલુ કાયદાઓ મુજબ કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર અને જિલ્લા પંચાયત પાસેથી રકમ મેળવશે ડિઈઓ ૧લી થી ૧૨મી શાળાઓ અને પરીક્ષા કેન્દ્રોનું ચાલુ કાયદાઓ મુજબ સંચાલન કરશે. ડિઈઓ તે જિલ્લામાં આવેલ તમામ શાળાઓની ફીનું નિયંત્રણ કરશે અને નિયમાનુસાર અન્ય જવાબદારીઓ સંભાળશે.
10	ડિઈઓ	ડિઈઓ ગણિત, વિજ્ઞાન, ભૌતિક-શાસ્ત્ર, રસાયણ-શાસ્ત્ર, જિવ-વિજ્ઞાન, અંગ્રેજી, હિન્દી, ગુજરાતી તોગે નિમગોની પરીક્ષા નિયમાનુસાર લેશે અને નિયમાનુસાર વિદ્યાર્થીઓને દાગદાગો અને

		હથિયાર ચલાવવાનું શિક્ષણ માટે વ્યવસ્થા કરશે.
11	ડિઇઓ	ડિઇઓ કોઇપણને નાગરીકને રૂ ૧૦૦ ફી લઇ ટ્યુટર નોંધીશે. નોંધણી ફરજિયાત નહીં રહે.
12	ખલાટી	માતા/પિતા કોઇપણ ટ્યુટરને પોતાના બાળકનાં ટ્યુટર તરીકે તલાટીની કચેરીએ નોંધાવી શકશે.
13	ડિઇઓ	ડિઇઓ દર મહિને ૧-૧૨ ધોરણનાં વિદ્યાર્થીઓની ૦-૪ પરીક્ષાઓ લેશે. આ પરીક્ષાઓ ગણિત, વિજ્ઞાન, કાયદા, ભાષા અને અન્ય વિષયોમાં હોય શકે. ડિઇઓ પરીક્ષાઓમાં આવી શકે તેવા ૧૦૦૦૦ થી ૧૦૦૦૦૦ પ્રશ્નોનું લિસ્ટ પણ આપી શકશે. પરીક્ષામાં ૩૦-૧૦૦ પ્રશ્નો હોય શકે.
14	ડિઇઓ	ડિઇઓ તેને મળેલ શિક્ષણના બજેટનાં આધારે અને પરીક્ષાઓમાં વિદ્યાર્થીઓને મળેલ અંકોને આધારે દર મહિને કે દર ત્રણ મહિને વિદ્યાર્થીઓ અને તેમનાં ટ્યુટરોને રકમ ચેકથી આપશે.
15	ડિઇઓ	(૧૫.૧) તમામ રજિસ્ટર્ડ શાળાઓ તેમની પ્રથમ સત્રની ફી ૧-એપ્રિલ અને બીજા સત્રની ફી ૧-ઓક્ટોબર પહેલા નોંધાવી દેશે. તે પછી તે સત્રમાં તેઓ માત્ર રિઝર્વ બેંકે આપેલ ભાવાંક કે તેથી ઓછો માત્ર વધારો કરી શકશે. (૧૫.૨) આથી વધારે ફી માંગે કે લે કે ફી સિવાય અન્ય કોયપણ હેડીંગ નીચે પૈસા માંગે કે લે, તો ડિઇઓ તે શાળાનાં પ્રિન્સીપલને અને સંચાલક ટ્રસ્ટીને બ્લેકલીસ્ટ કરી શકશે, જેથી તે જિલ્લાની કોઇપણ શાળાના પ્રિન્સીપલ/ટ્રસ્ટી ન બની શકે. (૧૫.૩) આ ફી નવા વિદ્યાર્થીઓ અને જુનાં વિદ્યાર્થીઓ માટે સમાન રહશે. (૧૫.૪) પહેલા ધોરણની ફી બીજા ધોરણથી ઓછી રહશે અને આમ તમામ ધોરણોની ફી ઉપરનાં ધોરણ કરતા ઓછી રહશે.
16	ડિઇઓ	કોઇ શાળા જો એડમિશન વખતે ઉપરની કલમમાં નોંધાવેલ ફી કરતા એક રુપિયો પણ વધારે ફી લે અથવા માંગણી પણ કરેતો ડિઇઓ તે શાળાનાં પ્રિન્સીપલને અને સંચાલક ટ્રસ્ટીને બ્લેકલીસ્ટ કરી શકશે, જેથી તે કોઇપણ શાળાનો પ્રિન્સીપલ/ટ્રસ્ટી ન બની શકે.
17	ડિઇઓ (જ્યુરી પ્રથા)	કોઇપણ શાળાનાં પ્રિન્સીપલને અથવા સંચાલક ટ્રસ્ટીને બ્લેકલીસ્ટ કરતા પહેલા ડિઇઓ જિલ્લાનાં તમામ વાલીઓનામ લિસ્ટમાંથી રેન્ડમ સ્લિકેક્શન (લોટરીથી) ૨૪ વાલીઓ સિલેક્ટ કરશે. ડિઇઓ, ફરીયાદી અને પ્રિન્સીપલને અથવા સંચાલક ટ્રસ્ટી પોતાની દલીલો, પુરાવા રજુ કરશે અને તે પછી તો ૨૪ માંથી જો ૧૮ કે વધુ વાલી બ્લેક લીસ્ટ કરવાનાં નિર્ણયને અનુમોદન આપે, તોજ તે પ્રિન્સીપલને અથવા સંચાલક ટ્રસ્ટી બ્લેક-લીસ્ટ થશે. દરેક કેસ માટે વાલીઓ જુદા રહશે.
18	ડિઇઓ	ડિઇઓને યોગ્ય લાગેતો તમામ શાળાઓનાં હિસાબો ઇન્ટરનેટ પર મુકી શકશે.

દર પખવાડિએ નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રી અને નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રી એક ગેઝેટ નોટીફિકેશન છાપે છે. જો આ બેમાં થી કોઇપણ નામદારશ્રી ઉપરનાં લખાણને તેમાના ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં છાપે, તો અમો સામાન્ય નાગરીકોને 'રાઇટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી' મળશે. અર્થાત નાગરીકો જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને હાંકી કાઢી શકશે અને તેમને યોગ્ય લાગે તેવા વ્યક્તિને લાવી પણ શકશે. આથી મારા માનવા મુજબ શાળાઓમાં થતી ગેરરીતિઓ ઘટશે અને ગણિત, ભૌતિક શાસ્ત્ર, કાયદો, હથિયાર ઉપયોગ અને અનેક વિષયોનું શિક્ષણ સુધરશે. આ લખાણ ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં મુકવું કે નહીં, તે નિર્ણય આપ વાલીઓ અને નાગરીકોએ લેવાનો છે. મારો મત છે - આને તાત્કાલિક ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં છાપવું. હવે જો આપ ઇચ્છતા હોયકે નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રીએ કે નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કે બન્ને નામદારશ્રીઓ તેમના ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં આ લખાણ પંદર દિવસમાં છાપે, તો તેવી માંગણી કરવી અને તમામ આન્દોલનકારીઓ પાસે

કરાવવી. અને જો આંદોલનકારી આ લખાણને પોતાનાં માંગણી પત્રકમાં આવતા જનમમાં મુકવાની ખાતરી આપે તો મારા મતે તે આંદોલનકારીને આવતા જનમાં ટેકો આપવો.

આ ઉપરાંત નાગરીકોએ - વાલીઓ રાજ્યના શિક્ષણ મંત્રીપર રાઇટ ટુ રિકોલ અપાવતુ ગેઝેટ નોટીફિકેશન માંગવુ જોઇએ. આનું લખાણ <http://rahulmehta.com/301.pdf> ના ૩૦માં પેજમાં આપ્યુ છે. આથી શિક્ષણ વિભાગમાં ચાલતા ભ્રષ્ટાચારમાં ઘટાડો થશે. હવે જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી જો કોઇ શાળાનાં સંચાલકને સજા કરેતો શક્ય છે કે નામદાર જિલ્લા ન્યાયાધીશો કે હોનરેબલ હાઇકોર્ટનાં ન્યાયામુર્તિઓ તે સજાને રદ કરે. તો પછી નાગરીકોએ નક્કી કરવાનુ કે તે નામદાર જિલ્લા ન્યાયાધીશ કે હોનરેબલ હાઇકોર્ટનાં ન્યાયામુર્તિને નોકરીમાં ચાલુ રાખવા કે કાઢી મુકવા. જો નાગરીકોને લાગે કે નામદાર જિલ્લા ન્યાયાધીશો કે હોનરેબલ હાઇકોર્ટનાં ન્યાયામુર્તિને નોકરીમાંથી કાઢી મુકવા. જોઇએતો નાગરીકોએ શુ કરવુ? મારા મતે નાગરીકોએ નામદાર પ્રધાનમંત્રીશ્રી કે નામદાર મુખ્યમંત્રીશ્રી કે બન્ને નામદારશ્રીઓ ગેઝેટ નોટીફિકેશનમાં 'રાઇટ ટુ રિકોલ નામદાર જિલ્લા ન્યાયાધીશ' અને 'રાઇટ ટુ રિકોલ હોનરેબલ હાઇકોર્ટનાં ન્યાયામુર્તિ' નું લખાણ મુકે. આ લખાણ મેં <http://rahulmehta.com/301.pdf> ના ૭માં પેજમાં આપેલ છે.

આ સાથે મારી તમામ વાંચકને વિનંતી છે કે તેઓ મ્યુનિસિપાલીટીની હદમાં વસવાટ કરતા તમામ મહાબદ્ધીજીવીઓને સંપર્ક કરી મેં સુચવેલ ગેઝેટ નોટીફિકેશનો કરતા વધારે સારા ગેઝેટ નોટીફિકેશનો લખાણો ૧૪, ૨૧ કે ૯૦ દિવસમાં આવવા વિનંતી કરવી. મારા લખાણોને ટેકો આપવો, તેવી મારી કોઇ વિનંતી નથી.

૧.૬ શિક્ષણ સધારવા મેં સુચવેલ અન્ય ગેઝેટ નોટીફિકેશનોનો સાર

૧. ગણિતનાં શિક્ષણ માટે સાત્ય-વ્યવસ્થા ઉભી કરવી (આની વિગતો આગળ આપી છે)
૨. અન્ય વિષયાનાં શિક્ષણ માટે સાત્ય-વ્યવસ્થા ઉભી કરવી
૩. ધોરણ-૬ થી કાયદાઓનું શિક્ષણ આપવું ; તમામ વયસ્કોને પણ કાયદાઓનું શિક્ષણ આપવુ
૪. ૧૬ વર્ષથી હથિયારો ચલાવવાનું શિક્ષણ આપવુ ; તમામ વયસ્કોને પણ હથિયારો ચલાવવાનું શિક્ષણ આપવુ
૫. અંગ્રેજીનું શિક્ષણ ધોરણ ૧ થી આપવું
૬. ગણિત , વિજ્ઞાન વગેરે તમામ વિષયોનાં તમામ પાઠ્ય પુસ્તકો દ્વિભાષીય રાખવા - એટલેકે જમણી બાજુનાં પાના પર પાઠ અંગ્રેજીમાં હોય અને તેનો અનુવાદ સ્થાનીય ભાષામાં ડાબી બાજુનાં પાના પર હોય
૭. ધોરણ ૫, ૮ માં પણ ૧૦ અને ૧૨ની જેમ બોર્ડની પરીક્ષા લેવી
૮. તમામ સ્થાનીય ભાષાનાં વિદ્યાર્થીઓએ તે વિષયની અંગ્રેજીની પુસ્તક પરીક્ષાઓ આપી શકે તે મરજીયાત કરવુ - તેનાં માકર્સ મેરીટમાં નહીં ગણાય
૯. સબસીડી કોલેજો ને બદલે સીધી વિદ્યાર્થીઓને આપવી

૧.૭ ગણિતનું શિક્ષણ સધારવા માટે માંગેલ - ગેઝેટ નોટીફિકેશનોનો સાર

પરીક્ષાઓ, ઇનામોની રુપરેખા

૧. રાજ્ય અથવા જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી ૧ થી ૧૨ ધોરણનાં સિલેબસના આધારે વર્ષને ચાર ભાગમાં વહેંચી ૪૮ પ્રશ્નપોથીઓ બનાવશે અને દરેક પોથીમાં ૧૦,૦૦૦ કે વધુ પ્રશ્નો હશે. આ પ્રશ્નો રાજ્ય અને જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી ઇન્ટરનેટ પર મુકશે અને સીડી પર પણ આપશે. આ સિલેબસ અને પ્રશ્નો પરથી કોઇપણ નાગરીક પુસ્તકો કે ગાઇડો છાપી શકશે. જિલ્લા/રાજ્ય શિક્ષણ અધિકારી પણ પુસ્તકો છાપશે.
૨. જેમ વ્યવસ્થા થશે તે પ્રમાણે જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી મહીને દરેક વિદ્યાર્થી માટે ૧-૪ ગણિતની પરીક્ષાઓ રાખશે. આ પરીક્ષાઓ વિદ્યાર્થીઓ કોઇપણ ઉમરે-સમયે આપી શકશે.
૩. દરેક પરીક્ષામાં ૩૦-૧૨૦ પ્રશ્નો હશે. સમય ૬૦-૧૮૦ મીનીટ રહશે
૪. પરીક્ષામાં ઇનામો નીચે પ્રમાણે અપાશે - એવરેજ કરતા જેના ૨૦ ટકા ઓછા થી વધારે હોય તેને રૂ ૫ ; એવરેજ કરતા જેના ૧૦ ટકા ઓછા થી વધારે હોય તેને રૂ ૧૦ ; એવરેજ કરતા જેના ૩૦ ટકા થી વધારે હોય તેને રૂ ૨૦ . આ રકમ કરવેરાની આવક પ્રમાણે વધી ઘટી શકશે.
૫. આ ઇનામનાં ૫૦ ટકા વિદ્યાર્થી અને ૫૦ ટકા શિક્ષકને મળશે
૬. ગણિતનાં શિક્ષકને બીજો પગાર નહિ મળે

પરીક્ષાઓનો વહીવટ

૭. પરીક્ષાઓનાં સેન્ટરો જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી ચલાવશે

૮. જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી મકાનો, ટૂબલો, કોમ્પ્યુટરો, ટર્મિનલો વગેરેની વ્યવસ્થા કરશે

૯. જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીના ક્લાર્કો રેન્ડમ સિલેક્શન દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ટેબલો આપશે.

૧૦. જિલ્લાનું સર્વર કોમ્પ્યુટર તે વર્ષની પ્રશ્નપોથીનાં ૧૦૦૦૦ પ્રશ્નોમાથી છેલ્લી મીનીટે ૩૦-૧૨૦ પ્રશ્નો સિલેક્ટ કરી પરીક્ષા કેન્દ્રનાં કોમ્પ્યુટરને આપશે જે વિદ્યાર્થીનાં ટર્મિનલને આપશે.

૧૧. આ પ્રશ્નો તે વર્ષના વિદ્યાર્થીને જુદા જુદા ક્રમમાં આપશે જેથી ચીટીંગ ન થાય

૧૨. આ પરીક્ષાના પરિણામ તાત્કાલીક મળશે, ઉનામોની જાહેરાત પણ તાત્કાલીક થશે

૧૩. જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી મહીનાનાં ઇનામો આવતા મહીનાની ૫મી અને ૧૦મી એ વિદ્યાર્થી અને શિક્ષકના ખાતામાં જમાં કરાવી દેશે.

૧૪. પરીક્ષાની કીમંત જમીનનાં ખર્ચાને બાદ કરતા રૂ ૫ થી નીચે રહેશે.

૧૫. જે પ્રશ્નનો જવાબ ૯૫ ટકા છોકરાઓએ સાચ્યો આપ્યો છે તે પ્રશ્ન કેન્સલ થશે

ગણીતનાં શિક્ષકોની નિમણૂંક

૧૬. કોઈ પણ નાગરીક પોતાને ગણિતનાં શિક્ષક તરીકે નોંધાવી શકશે

૧૭. વાલી તલાટીની કચેરીએ જઈ કોઈપણ શિક્ષકને પોતાના સંતાનનાં ગણિતનાં વિદ્યાર્થી તરીકે નોંધાવી શકશે. વાલી કોઈપણ દિવસે શિક્ષક બદલી શકશે.

આમ આ વ્યવસ્થામાં સરકારની ભુમિકા માત્ર સિલેબસ નક્કી કરવાની, પરીક્ષા લેવાની અને પરીક્ષાનાં માર્ક્સનાં આધારે શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને નાણા આપવાની રહેશે. વિદ્યાર્થીઓ અઅને વાલીઓ શિક્ષક જાતેજ નક્કી કરશે.

૧.૮ અન્ય વિષયોનું શિક્ષણ સધારવા માટે માંગેલ - ગેઝેટ નોટીફિકેશનોનો સાર

જિલ્લા/રાજ્ય શિક્ષણ અધિકારી આ સાત્ય વ્યવસ્થા ગણીતની સાથે નીચેનાં વિષયોમાં પણ મુકશે

- . વિજ્ઞાન (ભૌતિક શાસ્ત્ર , રસાયણ શાસ્ત્ર, જિવશાસ્ત્ર
- . કાયદાઓ, વહિવટી
- . અંગ્રેજી શબ્દજ્ઞાન , વાક્ય અનુવાદ, વ્યાકરણ
- . હિન્દી શબ્દજ્ઞાન , વાક્ય અનુવાદ, વ્યાકરણ
- . સેનાઓના, કાયદાઓનો અને વહીવટી વ્યવસ્થાઓનો ઇતિહાસ
- . સ્થાનિક, રાજ્યનું, ભારતનું અને અન્ય રાષ્ટ્રોનું ભુગોળ

૧.૯ તમામ વિદ્યાર્થીઓ અને વયસ્કોને કાયદાનું શિક્ષણ આપવું

૧. ૧૫-૨૦ વિદ્યાર્થીઓને કોઈપણ એક કેસની કોર્ટમાં અઠવાડીયામાં બે દિવસ, દિવસનાં ૩ કલાક અદાલતમાં બેસવાનું રહેશે.

૨. કેસ પતે પછી તેમણે નીચે પ્રમાણે લખવાનું અને ચર્ચા કરવાની રહેશે

- પુરાવા પુરતા હતા?
- શુ ચુકાદો યોગ્ય હતો?
- શુ કેસને લખતા કાયદાઓ યોગ્ય હતા?
- શુ કાયદાઓનું લખાણ સરળ હતું?
- ૩. નીચેની વોગતો લખવાની અને ચર્ચવાની
- જો ચુકાદો યોગ્ય ન હતો તો ચુકાદો શુ હોવો જોઈતો હતો?
- જો કાયદાઓ અયોગ્ય હતા તો કાયદાઓ શુ હોવા જોઈએ?
- જો કાયદાઓનું લખાણ સરળ ન હતું તો કેવું હોવું જોઈએ?
- આ પ્રકારનાં ગુનાહો ઘટે તે માટે કયા પગલાઓ શક્ય છે?
- આ કેસની પ્રકીયામાં કયા સુધારા થઈ શકે

૪. આ સવાલોનાં જવાબોનાં કોઈ માર્ક્સ નહી હોય

૫. વિદ્યાર્થીઓને હાઇકોર્ટ અને સુપ્રિમ કોર્ટમાં પણ લઈ જવા જોઈએ.

૧.૧૦ તમામ વિદ્યાર્થીઓ અને વયસ્કો માટે હથિયારોનું શિક્ષણ ફરજિયાત કરવું

૧૬ વર્ષથી ઉપરનાં તમામ કિશોરો અને વયસ્કો માટે હથિયારનું પ્રશિક્ષણ ફરજિયાત કરવું.

૧.૧૧ અંગ્રેજીનું શિક્ષણ સધારવું

૫ વર્ષથી ૮૦ વર્ષનાં તમામ નાગરીકોને અંગ્રેજી ભાષા શિખવાડવા કલાસો અને પરીક્ષાઓ શરુ કરવા. આ વ્યવસ્થા નાગરીકોને જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને બદલવાની પ્રોસિજર મળવાથી અને સાત્ય વ્યવસ્થા આવવાથી આપો આપ શરુ થશે. કેમકે ભારતમાં આજે ૭૦૦ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીઓ છે – જે શિક્ષણ અધિકારી અંગ્રેજી શિક્ષણની વ્યવસ્થા ઉભી કરશે, તેને અન્ય જિલ્લાઓનાં નાગરીકો પણ પોતાના જિલ્લાનાં શિક્ષણ અધિકારી બનાવશે, અને જે જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી અંગ્રેજી શિક્ષણની વ્યવસ્થા નહિં ઉભી કરે, તેને નાગરીકો હાંકી કાઢશે, અને તેની જગે કોઈ બીજા જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને અધિકારી બનાવશે. આમ ૫-૭ વર્ષોમાં ભારતનાં તમામ નાગરીકોને અંગ્રેજી શિક્ષણ મળશે.

૧.૧૨ મારા દ્વારા પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનો વિષે મહાબદ્દીજીઓ (સીવીલ સોસાયટી)નો મત

હું મારો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપુ -- હું છેલ્લા ૧૨ વર્ષથી રાઈટ ટુ રિકોલ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી, રાઈટ ટુ રિકોલ હોનરેબલ સુપ્રિમ કોર્ટ ન્યાયમુર્તિ, રાઈટ ટુ રિકોલ પ્રધાનમંત્રી, રાઈટ ટુ રિકોલ મુખ્યમંત્રી વગેરે પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનો વિષે નાગરીકો સુધી માહિતી પહોંચાડવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો છું.

આ પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનો વિષે માહિતી બહુ ઓછા નાગરીકો પાસે પહોંચી છે કેમકે મહાબુદ્દીજીવી વર્ગ આ રાઈટ ટુ રિકોલના પ્રસ્તાવિ ગેઝેટ નોટીફિકેશનોનો કટૂટર વિરોધી છે. તેઓ ઈચ્છે છેકે નાગરીકોને આના વિષે માહિતી પણ ન મળવી જોઈએ.

તે ઉપરાંત મોટા ભાગનાં આંદોલનકારીઓએ પણ રાઈટ ટુ રિકોલનાં આ પ્રસ્તાવિત લખાણોને આવતા જનમમાં ટેકો આપવાનીના પાડી છે. તેઓની માંગણી છે કે શિક્ષણ અને અન્ય તમામ ખાતાઓમાં ભ્રષ્ટાચાર ઘટવો જોઈએ પણ તેઓ તે માટે જરુરી કોઈપણ ગેઝેટ નોટીફિકેશનું લખાણ આ જનમમાં આપવાનાની મારી માંગણીનો આજિંદન સુધી વિરોધ કર્યો છે. તેમના મતનુસાર માત્ર રેલીઓ અને સુત્રોચ્ચારજ થવા જોઈએ. અને નાગરીકોમાં જાગૃતિનો પ્રયાસ માત્ર થવો જોઈએ પણ ગેઝેટ નોટીફિકેશનાં લખાણો વિષે જાગૃતિનો પ્રયાસ ન થવો જોઈએ.

મારી નાગરીકોને વિનંતી છે કે તેઓ તમામ નાગરીકોને આનાં વિષે માહિતી આપે.

૨ અમેરીકાની પોલિસમાં અને ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર ભારત કરતા ઓછો કેમ છે?

આપણામાંથી અનેકનાં મિત્રો-સંબંધી અમેરીકામાં રહે છે. ક્યારેક વાત થાય તો જાણવા મળેકે અમેરીકાની પોલિસમાં ભ્રષ્ટાચાર અને ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર/સગાવાદ ભારત કરતા ઓછો છે. કેમ? શુ તેનું કારણ સારા પગારો છે? હુ કોન્સ્ટેબલો, પીઆઈ વગેરેનાં પગારો વધારવાની માંગણીને ટેકો આપુ છું. અમેરીકામાં પોલિસનાં પગાર ત્યાંની આવકનાં પ્રમાણમાં પણ અહિંથી સારા છે. પણ શુ તે એકમાત્ર કારણ છે? હમણાજ હાઈકોર્ટનાં ન્યાયાધીશોનાં પગાર આશરે રુ ૭૦,૦૦૦/- વત્તા ભત્તાઓ થયા. તો શુ હાઈકોર્ટનાં ન્યાયાધીશોએ સગાવાદ ઘટાડી દિધો? અને માનો કે ઓછો પગાર એક કારણ છે. તો માણસ કરોડ બે કરોડ પછી અટકી જાત. પણ શુ દસ કરોડ કમાયા પછી પણ આપણા કમિશનરો કે ન્યાયાધીશો અટકે છે? તો જો આમનાં પગાર ચાર ગણા પણ થશે, તો પણ ભ્રષ્ટાચાર અટકવાનો છે? આમ, પગાર મોંઘવારી પ્રમાણે જરુર વધારવા જોઈએ, પણ પગાર વધારા માત્રથી ભ્રષ્ટાચાર નહી ઘટે.

તો પછી અમેરીકાની પોલિસમાં અને ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર ભારતની પોલિસ અને ન્યાયાધીશો કરતા કેમ ઓછો છે? આ પ્રશ્ન ક્યારેક બુદ્ધીજીવીઓને પુછીયે તો તેઓ વિચિત્ર જવાબો આપે. કોઈ બદ્દીજીવી કહે કે -- તમે કલ્ચર ચામડીવાળા ભારતીયોએ ગોરી ચામડીના અમેરીકાનો સાથે સરખામણી કરવાની મજાલ પણ ન કરવી જોઈએ. કોઈ બદ્દીજીવી કહે કે -- અમેરીકાનાં નાગરીકોનું પોલિટીકલ કલચર સારુ છે અને ભારતનાં સામાન્ય નાગરીકોનું પોલિટીકલ કલચર હલકુ છે. અને એટલેજ ભારતમાં પોલીસ અને ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર વધારે છે. અર્થાત, અમો ભારતમાં સામાન્ય નાગરીકો હલકા કલચર (કલચર એટલે સંસ્કાર) વાળા છીએ. અને પોલીસ, ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર વધારે છે, તેનું કારણ અમો સામાન્ય નાગરીકો છીએ !! અને કોઈ બદ્દીજીવી એમ પણ કહશે -- કે ભારતમાં પોલિસમાં અને

ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર વધારે છે, કેમકે -- તમો સામાન્ય નાગરીકોમાં જાગૃતિ નથી. વાહ બદ્ધીજીવી વાહ !! અને વાહ તમારા ચાર આંકડાનો આઈ.ક્યુ !! લાંચ લેવાનો ગુન્હો પોલિસ અને ન્યાયાધીશો કરે અને તેમાં પણ તમો બદ્ધીજીવીઓને વાંક અમો સામાન્ય નાગરીકોનો અને અમારા કલ્ચરનો કાઢવો છે?

બુદ્ધીજીવીઓનું આ કેરેક્ટર, પોલિટિકલ કલ્ચર, જાગૃતિ વગેરેનું મહાજ્ઞાન મારી સામાન્ય બુદ્ધિથી અને સમજથી પરે છે. તો પછી ભારતની પોલિસમાં ભ્રષ્ટાચાર વધારે છે, તેના એવા કારણ ખરા કે આપણે સામાન્ય માણસોનાં મગજમાં આવી શકે? હા. એવા સરળ કારણો છે - કે જે આપના અને મારા જેવા સામાન્ય નાગરીકની સમજમાં આવી શકે.

અમેરીકાની પોલિસમાં ભ્રષ્ટાચાર ઓછો છે, તો તેનું એકમાત્ર કારણ છે - **અમેરીકામાં નાગરીકો પાસે ત્યાંના જિલ્લા પોલિસ કમિશનરને કાઢી મુકવાની પ્રોસીજર -- યાને રાઈટ ટુ રિકોલ -- છે.** ભારતમાં અમો નાગરીકો પાસે માત્ર મિનીસ્ટર કે ન્યાયમુર્તિ પાસે ફરીયાદ કરવાની સત્તા માત્ર છે -- કમિશનર સાહેબને કાઢી મુકવાની સત્તા અમો નાગરીકો પાસે નથી. આ કાઢી મુકવાની સત્તા માત્ર મિનીસ્ટર કે ન્યાયમુર્તિઓ પાસે છે. અમેરીકામાં નાગરીકોને તેમના જિલ્લા પોલિસ કમિશનરને નોકરીમાંથી કાઢી મુકવો હોય તો નાગરીકોએ મિનીસ્ટર કે કોર્ટના ધક્કા નથી ખાવા પડતા. નાગરીકો જાતે બહુમતિ સાબિત કરી તેમના જિલ્લા પોલિસ કમિશનરને બદલી શકે છે. આમ, અમેરીકાનાં તમામ ૨૦૦૦ જિલ્લા પોલિસ કમિશનરોને હંમેશા એકજ ભય હોય છે - કે જો પોતે ખુબ લાંચ લેશે અથવા જો સ્થાનિક પોલિસમાં ભ્રષ્ટાચાર વધશે, તો નાગરીકો તેને કાઢી મુકશે. એટલે કમિશનર પોતે નહીંવત લાંચ લે છે અને નીચેનાં સ્ટાફ પર પણ કંટ્રોલ રાખે છે. અને ભારતમાં અમો નાગરીકો પાસે કમિશનર બદલવાની સત્તા નથી, આ સત્તા માત્ર મિનીસ્ટર પાસે છે. પરિણામ? કમિશનરો પી આઈ ને ટાર્ગેટ આપે છે, અમુક ભાગ પોતે રાખે અને અમુક મિનીસ્ટરને પહોંચાડે.

આમ પોલિટિકલ કલચર, ઇતિહાસ, ૧૦૦૦ વર્ષોની ગુલામી કે ૨૦૦ વર્ષોની ગુલામીને આજના પોલીસ અને ન્યાયાધીશોનાં ભ્રષ્ટાચાર સાથે કોઈ લેવા દેવા નથી. આ તમામ કારણો ખોટા, જુઠ્ઠા અને ઉપજાવી કાઢેલા છે. ભારતમાં ભ્રષ્ટાચાર વધારે છે, તો તેનું એકમાત્ર કારણ છે - અમો નાગરીકો પાસે પોલિસ કમિશનરને બદલવાની પ્રોસીજર યાને રાઈટ ટુ રિકોલ નથી. કમિશનર ઉપરાંત અમેરીકામાં નાગરીકો પાસે સ્થાનિક ન્યાયાધીશો, મેયર, ધારાસભ્યો, જિલ્લા સરકારી વકીલ અને મુખ્યમંત્રીને કાઢી મુકવાની પ્રોસીજર છે. આને આથી આ તમામ અધિકારીઓમાં ભ્રષ્ટાચાર ભારતની સરખામણીમાં ઓછો છે. અને તેજ અમેરીકામાં સાંસદો, પ્રધાનમંત્રી, કેન્દ્રનાં અધિકારીઓમાં પ્રચુર ભ્રષ્ટાચાર છે, કેમકે તેઓને કાઢી મુકવાની નાગરીકો પાસે કોઈ પ્રોસીજર નથી. આમ અમેરીકાનો દાખલો પણ સાબીત કરે છે કે ભ્રષ્ટાચારને કલ્ચર, ઇતિહાસ, જાગૃતિ વગેરે કારણો સાથે જોઈજ લેવા દેવા નથી.

હું જ્યારે અમેરીકાની આ માહિતી (કે અમેરીકાનાં નાગરીકો પાસે પોલિસ કમિશનરને, ન્યાયાધીશોને, મુખ્યમંત્રીને કાઢી મુકવાની સત્તા છે) આપુ છું, તો ઘણા બી.એ એમ.એ. કરેલા અને અનેક છાપા, મેગેઝીન વાંચનારા આવાક રહી જાય છે. તેઓ કહે છે -- કે આ વાત આજ દિન સુધી અમે પાઠ્યપુસ્તક કે કટારલેખમાં વાંચીજ નથી. અને તેમણે અનેક બદ્ધીજીવીઓનાં પ્રવચનો પણ સાંભળ્યા, તો તે પ્રવચનોમાં પણ આ વાત જાણવા ન મળી. તેનું કારણ છે - આ પાઠ્યપુસ્તક લખનાર, કટારલેખ લખનાર કે પ્રવચન આપનાર બદ્ધીજીવીઓ પોતે રાઈટ ટુ રિકોલનાં વિરોધી છે. અને વિરોધી છે, એટલેજ તેમણે નાગરીકોને અને વિદ્યાર્થીઓને માહિતી સુધ્ધા ન આપી કે અમેરીકામાં નાગરીકો પાસે આવી રાઈટ ટુ રિકોલની સત્તાઓ છે.

હવે ભારતમાં પોલિસનાં ભ્રષ્ટાચાર અને ન્યાયાધીશોના ભ્રષ્ટાચાર/સગાવાદે માજા મુકી છે. અનેક ગુન્હાઓ બેફામ વધી રહ્યા છે, અને તેનું કારણ પોલિસનો ભ્રષ્ટાચાર અને ન્યાયાધીશોનો ભ્રષ્ટાચાર/સગાવાદ છે. અનેક કેસોમાં ગુંડાઓ વગેરે પોલીસને પૈસા આપી કેસ નબળો પાડી દે અને જો કોઈ પોલીસ અધિકારી ઈમાનદાર હોય, તો ન્યાયાધીશોનાં સગા વકીલો તેમને જામીન અપાવવા તૈયાર છે. દા.ત. **આપણી સુપ્રિમ કોર્ટનાં ન્યાયમુર્તિએ ભારતમાં ૮ વર્ષનાં ૨૦-૨૫ બાળકો , બાળકીઓ પર બળાત્કાર કરનારા, એવા**

સ્વીટરલેન્ડના અબજપતિને પણ જામીન આપી દિધા હતા, જેથી તે ભારત છોડી નાસી શક્યો. કોને ખબર કેટલામાં તોડ થયો. પણ બળાપો માત્ર કરવાનો અર્થ નથી. હવે જ્યાં સુધી અમો નાગરીકો પાસે જિલ્લા પોલિસ કમિશનર અને ન્યાયાધીશોને બદલવાની સત્તા, પ્રોસીજર નહીં આવે, ત્યાં સુધી આ સમસ્યાઓનો ઉકેલ આવે તેમ નથી. અને તમામ સરકારી વિભાગોમાંથી ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડવા આપણે નાગરીકોએ રાઈટ ટુ રિકોલ પ્રધાનમંત્રી, મુખ્યમંત્રી, તમામ ન્યાયાધીશો, રિઝર્વ બેંકનાં ગવર્નર વગેરેને પ્રોસીજર પણ આપણે નાગરીકોએ ઉભી કરવી જોઈએ.

હવે આપણે સામાન્ય નાગરીકો ભારતમાં રાઈટ ટુ રિકોલ કઈ રીતે લાવી શક્યે? આની વિગત મેં <http://rahulmehta.com/001.g.pdf> પર ૪ પાનામાં આપી છે. જે આપની પાસે ઇન્ટરનેટ ન હોય, અથવા વધારે વિગત જોઈતી જોય, તો નીચેના સરનામે મને રવિવાર ૧૦-૨માં મળવા વિનંતી છે : **રાઈટ ટુ રિકોલ, એફ-૧-એ, સુપથ-૨ ફ્લેટ, જુના વાડવ બસ સ્ટેન્ડ પાસે, અમદાવાદ-૯. અથવા ૯૮૨૫૧-૨૭૭૮૦** પર ફોન કરી કોઈ પણ સમયે મળવા વિનંતી છે. તે ઉપરાંત, જે આપ ભારતમાં નાગરીકો કમિશનર, મંત્રીઓ વગેરે બદલી શકે તેવી સત્તાઓ ઇચ્છતા હોય તો આપે નીચે મુજબ પગલા લેવા વિનંતી છે

૧. તમામ પાર્ટીઓનાં કાર્યકરોને કહેવું કે તેઓ રાઈટ ટુ રિકોલના કાયદાઓ પર તેમની અને પાર્ટીનો અભિપ્રાય આપે
૨. જે નેતાઓ, પાર્ટીઓ, બુદ્ધિજીવીઓ રાઈટ ટુ રિકોલના વિરોધી હોય, તેમનો બહિષ્કાર કરવો.
૩. આ પત્રીકાને અનેકને બતાવવી.

૩ માત્ર ત્રણ લીટીનું ગેઝેટ નોટીફિકેશન માત્ર ચાર મહિનામાં ગરીબી અને પોલિસ, અદાલતો, શિક્ષણમાં ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડી શકે છે.

મેં માત્ર ૩ લીટીના એક ગેઝેટ નોટીફિકેશનની દરખાસ્ત/માંગણી કરી છે. આ ગેઝેટ નોટીફિકેશનને હું આર.ટી.આઈ-૨ (RTI2) કહું છું. આ ગેઝેટ નોટીફિકેશન માત્ર માટે માત્ર પ્રધાનમંત્રી કે મુખ્યમંત્રીની સહીની જરૂર છે - ધારાસભ્યો કે સાંસદોની પરવાનગીની જરૂર નથી. આ કાયદાથી માત્ર ૩-૪ મહિનામાં ગરીબી ઘટશે, અને માત્ર ૨-૩ મહિનામાં પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર નહિવત થઈ જશે. આ કાયદાથી અદાલતોમાં સગાવાદ, ભ્રષ્ટાચાર પણ ઘટશે. શિક્ષણ સુધરશે સસ્તુ થશે અને સેના મજબુત થશે. હવે શું માત્ર ૩ લીટીનો કાયદો આ જટીલ પ્રશ્નો ઉકેલી શકે? જે આ શક્ય હોત, તો આજ સુધી બુદ્ધિજીવીઓ આવો કાયદો કેમ ન શોધી શક્યા? અને આ તથ્ય - કે આજની સુધી બુદ્ધિજીવીઓ આવો કાયદો શોધી નથી શક્યા - શું આ સાબીત નથી કરતું કે આવો રામબાણ કાયદો હોયજ ન શકે?

૩.૧ આર ટી આઈ - ૨ (S૨૬૬૨) ના માંગેલ કાયદાનું લખાણ

મે માંગેલ/સુચવેલ આર.ટી.આઈ-૨ નો કાયદો માત્ર ૩ કલમોનો છે અને નીચે પ્રમાણે છે.

#	અધિકારી	પ્રોસીજર
૧	ક્લેકટર (અને તેનાં ક્લાર્કો)	કોઈપણ મહીલા મતદાર, દલિત મતદાર, ગરીબ મતદાર, ખેડુત મતદાર, વૃદ્ધ મતદાર, મજૂર મતદાર કે કોઈપણ નાગરીક મતદાર જાતે હાજર થઈ જો પોતાની રાઈટ ટુ ઇન્ફર્મેશનની અરજી કે ભ્રષ્ટાચાર વિરુદ્ધની ફરીયાદ કે કોઈ પણ એફીડેવીટ આપે, તો ક્લેકટર (કે તેના ક્લાર્ક) કોઈપણ તકરાર વિના પાના દીઠ રૂ. ૨૦/- ની ફી લઈ સીરીયલ નંબર આપશે અને પાનાઓને પ્રધાનમંત્રીશ્રીનાં વેબસાઇટ પર મુકશે.
૨	તલાટી (અને તેનાં ક્લાર્કો)	જો કોઈ મહીલા મતદાર, દલિત મતદાર, ગરીબ મતદાર, ખેડુત મતદાર, મજૂર મતદાર કે કોઈપણ નાગરીક મતદાર કલમ-૧ દ્વારા આપેલ અરજી કે ફરીયાદ કે એફીડેવીટ પર હા/ના નોંધાવા આવે, મતદાર કાર્ડ બતાવે, તો તલાટી ફી આપે તો કોઈપણ તકરાર વગર તલાટીએ હા/ના કોમ્પ્લેટમાં નોંધી લેવી અને નોંધની

		પહોંચ આપવી. અને નાગરીકની હા-ના પ્રધાનમંત્રીશ્રીનાં વેબસાઇટ પર મુકવી. તલાટી રુ ૩ ની ફી લઇ હા/ના બદલવા પણ દેશે. આ ફી બીપીએલ (ગરીબી રેખા નીચેના) કાર્ડ ધારકો માટે રુ ૧ રહેશે.
૩	----	આ હા/ના કોઇપણ અધિકારી, મંત્રી, ન્યાયાધીશ, ધારાસભ્ય કે સાંસદ પર બંધનકર્તા નહીં રહે. પણ જો ભારતના ૩૭ કરોડ મહીલા મતદારો, દલિત મતદારો, ગરીબ મતદારો કે કોઇપણ ૩૭ કરોડ નાગરીક મતદારો કોઇ એક અરજી, એફીડેવીટ પર હા નોંધાવે, તો પ્રધાનમંત્રીશ્રી તે અરજી, એફીડેવીટ પર ધ્યાન આપી શકશે અથવા પ્રધાનમંત્રીશ્રી રાજીનામું આપી શકશે.

આ વટહુકમનો સાર છે :

૧. નાગરીક ઇચ્છે તો એફીડેવીટ, ફરીયાદ રુ ૨૦માં કલેક્ટરની કચેરીએ જઇ પ્રધાનમંત્રીના વેબસાઇટ પર મુકી શકશે.
૨. નાગરીક ઇચ્છે તો રુ ૩ આપી કોઇ એફીડેવીટ પર પોતાની હા કે ના પ્રધાનમંત્રીના વેબસાઇટ પર નોંધવી શકશે
૩. હા-ના પ્રધાનમંત્રી માટે બંધનકર્તા નથી.

રાજ્ય સ્તરનાં વટહુકમમાં પ્રધાનમંત્રીના સ્થાને મુખ્યમંત્રી આવશે.

૩.૨ બસ ? માત્ર આટલુજ?

હા. માત્ર આટલુજ. કશુજ વધારે નહીં. હવે સવાલ છે - માત્ર શુ આ ફરીયાદો અને હા-ના નોંધાવાના કાયદાથી ગરીબી જેવી અધરી સમસ્યાઓ ઉકેલાશે? અને પોલીસ અને ન્યાયધીશોનાં ભ્રષ્ટાચારની સમસ્યા માત્ર આનાથી ઉકેલાશે?

સંપૂર્ણ સાબીતી - કે આ ૩ લીટીનો આર.ટી.આઇ-૨ કાયદો ગરીબી, પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર, અદાલતોમાં સગાવાદ અને અનેક સમસ્યાઓ ઘટાડી શકશે - આશરે ૩૫૦ પાના લાંબી છે અને મારા વેબસાઇટ <http://rahulmehta.com/301.pdf> પર જુદા-જુદા લેખોમાં આપી છે. આટલી લાંબી કેમ? કેમકે કોઇ પણ નવા કાયદા પર વાંચકને કાયદાની અસરકારકતા અને આડ-અસર બન્ને પર વાજબી સવાલ આવશે. દા.ત. કોઇ ત્રાસવાદ ઘટાડવા ગુજકોકની માંગણી કરેતો સવાલ થશે કે 'શુ આ ગુજકોકથી પોલીસ અને ન્યાયાધીશોમાં ભ્રષ્ટાચાર નહીં વધે?' અને 'આ કાયદાથી ત્રાસવાદ ખરેખર કેટલો ઘટશે?' ગણિતમાં અસરકારકતા પર પ્રશ્નો નથી આવતા. દા.ત. ત્રિકોણ પરનો સિદ્ધાંત ૧૦૦ ટકા ત્રિકોણો પર લાગુ પડશે. એટલે આ સિદ્ધાંત કેટલા ટકા ત્રિકોણો પર લાગુ થશે, તેવા અસરકારકતા પરના પ્રશ્નો નથી આવતા. અને ગણિતમાં આડ-અસર વિષે પ્રશ્નો પણ નથી આવતા. દા.ત. ત્રિકોણ પરનો કોઇ સિદ્ધાંત વર્તુળો પર આડ અસર નહીં ઉભી કરે. પણ નવા કાયદાઓની દરખાસ્ત વિષે આડ-અસરના વાજબી સવાલો આવવાના અને આવકાર્ય છે. પણ આમ કોઇપણ નવા કાયદાની સંપૂર્ણ માહિતી આપવી હોય તો અસરકારકતા અને આડ-અસરના તમામ સવાલોનાં જવાબ આપવા પડે જેના માટે મારે અનેક પાનઓ જોઈએ.

હવે મોટાભાગનાં વાંચકોને હાલ મારા કે 'રાઈટ ટુ રિકોલ' પાર્ટીનાં બ્રાંડનેમમાં એટલો વિશ્વાસ નથી કે ૩૫૦ પાનાનાં લખાણ વાંચવા જેટલો સમય આપે. આ ૪ પાનાનુ લખાણ -- 'સુચવેલ ૩ લીટીનો કાયદો કઈ રીતે ગરીબી, પોલીસનો ભ્રષ્ટાચાર, અદાલતોનો ભ્રષ્ટાચાર વગેરે ઘટાડી શકે?' પ્રશ્નનો એક સંક્ષેપ ઉત્તર છે. આ લેખ વાંચ્યા પછી જુદા-જુદા વાંચકોનાં મનમા કાયદાની અસરકારકતા અને આડ-અસર વિષે ૧૦૦ પ્રશ્ન આવી શકે. આવા અનેક પ્રશ્નોનો ૪ પાનામાં જવાબ આપવો શક્ય નથી. આથી જે વાચકને રસ હોય, તેમને મને અથવા મારી ઓફિટ કોમ્યુનિટી પર આપેલ ફોન નંબરો પર ફોન કરવા વિનંતી છે.

૩.૩ શુ દરેક નાગરીક પાસે ઇન્ટરનેટ છે?

આ સૌથી વધારે પુછવામાં આવતો 'ખોટો સવાલ' છે. આને હું ખોટો સવાલ એટલે કહું છું, કે આ આર.ટી.આઇ-૨ના કાયદામાં કોઇપણ નાગરીક પાસે ઇન્ટરનેટ હોવુ જરૂરી નથી. જેની પાસે ઇન્ટરનેટ હોય કે ન હોય, તેણે કલેક્ટર કે તલાટીની કચેરીએ જવુ ફરજિયાત છે. આમ આ કાયદાનાં ઉપયોગ માટે ઇન્ટરનેટની જરૂર નથી.

૩.૪ આર ટી આઈ-૨ થી ગરીબી કઈ રીતે માત્ર ૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટશે?

જે તારીખે નાગરીકો પ્રધાનમંત્રી કે મુખ્યમંત્રી પાસે પ્રસ્તાવિત લખાણ આર.ટી.આઈ-૨ના ગેઝેટ નોટીફિકેશન પર છપાવી લેશે, તેના માત્ર ૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટવી શરૂ થઈ જશે. કઈ રીતે? જે તારીખે સમયે પ્રધાનમંત્રી આર.ટી.આઈ-૨ પર સહી કરશે, તેજ દિવસે હું ૨૦૧ એફીડેવીટ નોંધાવીશ, જેમાની પ્રથમ એફીડેવીટ છે - એમ.આર.સી.એમ (MRCM – Mine Royalties for Citizens and Military) . આ સાત પાનાની એફીડેવીટનું સંપર્ષા લખાણ મારા વેબસાઇટ પર આપેલ છે. આ લખાણમાં મેં એક વહીવટી વ્યવસ્થાની વિગત આપી છે, જેનાથી તમામ સરકારી ખાણો અને સરકારી જમીનો પરથી આવતુ ભાડુ સીધુજ નાગરીકોનાં ખાતામાં જશે. દા.ત. માનો ઓક્ટોબર-૨૦૦૮માં સરકારી પ્લોટો અને ખાણોનું ભાડુ રૂ ૩૦,૦૦૦ કરોડ આવ્યું. તો એમ.આર.સી.એમ. ની વ્યવસ્થાથી નવેમ્બર-૨૦૦૮માં રૂ ૧૦,૦૦૦ કરોડ સેનાને જશે અને દરેક નાગરીકના પોસ્ટના કે સ્ટેટ બેંકના ખાતામાં રૂ ૨૦૦/- જમા થશે. દરેક નાગરીક જો મહીનામાં એક વખત ઉપાડ કરવા જાયતો માત્ર ૧૦૦,૦૦૦ ક્લાર્કોની જરૂર પડશે. આજે સરકારી બેંકો પાસે ૬૦૦,૦૦૦ થી વધારે ક્લાર્કો છે. આમ એમ.આર.સી.એમ વ્યવસ્થામાં ખાસ નવો બોજો નથી.

હવે હું વાચકને એક પ્રશ્ન પુછીશ :

૧. ભારતનાં નાગરીકો પ્રધાનમંત્રી પાસે આર.ટી.આઈ-૨ પર સહી કરાવમાં સફળ થયા
૨. કોઈએ એમ.આર.સી.એમ એફીડેવીટનું ૭ પાનાનું લખાણ રૂ ૧૪૦/- આપી પ્રધાનમંત્રીનાં વેબસાઇટ પર મુક્યું
૩. હવે એમ.આર.સી.એમ એફીડેવીટ વિષે સામાન્ય ૭૨ કરોડ નાગરીક-મતદારોને માહિતી કેવી રીતે મળશે, તે હું પછીથી કહીશ.

૪. ભારતનાં ૭૨ કરોડ સામાન્ય નાગરીકોમાંથી આર્થિક રીતે નીચેનાં ૫૫ કરોડને ધ્યાનમાં રાખવા વિનંતી

વાંચકને પ્રથમ પ્રશ્ન : ભારતનાં કુલ ૭૨ કરોડ નાગરીક-મતદારોમાંનાં માંથી ગરીબ ૫૫ કરોડમાંથી કેટલા કરોડ નાગરીકો એમ કહશે કે અમારે પ્રતિ વ્યક્તિ માસિક રૂ ૨૦૦ થી રૂ ૫૦૦ નથી જોઈતા, આ પૈસા સરકારની તિજોરીમાં જવા દો.

મારો જવાબ છે : ૫ કરોડથી પણ ઓછા એમ કહશે કે અમારે જમીનનાં ભાડાના પૈસા નથી જોઈતા.

આમ, ૫૦ કરોડથી ૫૫ કરોડ મતદારો આર.ટી.આઈ-૨ ના કાયદા પર સહી થયા પછી, એમ.આર.સી.એમ.ની એફીડેવીટ વિષે સાંભળ્યા પછી વિચારશે કે - આમા મારે ગુમાવવાનું શું? માત્ર રૂ ૩૦૦ ફી, જે તલાટીની કચેરીએ આપવાની છે. હવે હું વાંચકને બીજો સવાલ પુછીશ.

વાંચકને બીજો પ્રશ્ન : આર.ટી.આઈ-૨ ની ત્રીજી કલમ સ્પષ્ટ કહે છે પ્રધાનમંત્રી ૪૦ કરોડ કે ૭૦ કરોડ નાગરીક મતદારો 'હા' નોંધાવે તો પણ સહી કરવા બંધાયેલા નથી. પણ શું પ્રધાનમંત્રીની હિંમત થશે કે તે સહી કરવાની ના પાડે?

અશક્ય, કેમકે જે કરોડો નાગરીકોએ આના પર સહી કરી છે, તેઓ બેઠા નહીં રહે.

આમ આર.ટી.આઈ-૨ ના પસાર થયાનાં માત્ર ૧-૨ મહીનામાંજ પ્રધાનમંત્રીએ એમ.આર.સી.એમ નો ઠરાવ પસાર કરવો પડશે, અને તેના એક-બે મહીનામાંજ નાગરીકોને સરકારી ખાણો અને સરકારી જમીનનું ભાડુ મળશે. અને આનાથી ગરીબી ઘટવી શરૂ થશે. તે ઉપરાંત અન્ય કાયદાઓનાં લખાણ પણ આર.ટી.આઈ-૨ દ્વારા નાગરીકો પસાર કરી શકશે. આ લખાણો દ્વારા રિગ્રેસીવ કરવેરાઓ ઘટશે, મિલકત વેરાનાં કાયદાથી જમીનનાં ભાવ ઘટશે, જેનાથી મકાનો દુકાનોનાં ભાવ ઘટશે અને આનાથી નોકરી રોજગારી વધશે અને ગરીબીમાં ઓર ઘટાડો થશે. આ રીતે માત્ર ૩ લીટીનો આર.ટી.આઈ-૨ નો કાયદો ગરીબી ઘટાડવા માટે પુરતો છે.

૩.૫ આર ટી આઈ-૨ થી પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર કઈ રીતે ઘટશે

વાંચકને ત્રીજો પ્રશ્ન : અમેરીકાની પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર ભારતની પોલીસ કરતા ભ્રષ્ટાચાર ઓછો કેમ છે ?

આનું એકમાત્ર કારણ છે - અમેરીકામાં લગભગ તમામ જિલ્લાઓમાં નાગરીકો પાસે ત્યાંનાં જિલ્લા પોલીસ કમિશનરને કાઢી મુકવાની (Right to Recall) પ્રોસીજર છે. આથી અમેરીકાનો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર પોતે નહીંવત લાંચ લે છે, અને પોતાના સ્ટાફને ઉપર પણ કંટ્રોલ રાખે છે. જો તેને જરા સરખી પણ માહિતી મળે કે તેના સ્ટાફમાં કોઈ વ્યક્તિએ લાંચ લેવાની શરૂઆત કરી છે તો તે નાગરીકો પોતાને કાઢી ન મુકે, તે ડરથી તરતજ છટકુ ગોઠવી સાબીતી ભેગી કરી, સ્ટાફને કોર્ટમાં કઈ જશે. પણ ભારતમાં નાગરીકો પાસે જિલ્લા પોલીસ કમિશનરને કાઢી નાખવાની સત્તા ન હોવાથી કમિશનરો તેમના સ્ટાફને હફતા ઉઘરાવવાનું કહેતા હોય છે, જેમાનો એક ભાગ પોતે રાખે અને એક ભાગ

મંત્રીઓને પહોંચાડતા હોય છે, કેમકે મંત્રીઓ પાસે તેમને કાઢી મુકવાની સત્તા છે. હવે વાંચકે આ વાત પણ નોંધવી કે આપણા બુદ્ધિજીવીઓએ આ મહિતી (કે અમેરીકાના નાગરીકો પાસે કમિશનર, ન્યાયાધીશ, ગવર્નર વગેરેને નોકરીમાંથી કાઢી મુકવાની પ્રોસીજરો છે) સુદ્ધા ભારતનાં નાગરીકો, વાંચકો, વિદ્યાર્થીઓ વગેરેને નથી આપી. કેમ? કેમકે બુદ્ધિજીવીઓ નથી ઈચ્છતા કે ભારતનાં નાગરીકોમાં આ 'રાઇટ ટુ રિકોલ'ની માંગણી ઉભી થાય. કેમ? કેમકે બુદ્ધિજીવીઓને સ્પોન્સરશીપ આપનાર પૈસાદારો અને નેતાઓ 'રાઇટ ટુ રિકોલ' ના વિરોધીઓ છે.

અમેરીકામાં આશરે ૨૦૦૦ જિલ્લાઓમાંથી લગભગ તમામ જિલ્લાઓમાં નાગરીકો પાસે જિલ્લા પોલિસ કમિશનર બદલવાની પ્રોસીજર છે, જેથી ત્યાંનાં તમામ પોલિસ કમિશનર પોતે નહીંવત લાંચ લે છે, અને સ્ટાફને કંટ્રોલમાં રાખે છે. જ્યારે ભારતનાં આશરે ૭૦૦ જિલ્લાઓમાંથી એક પણ જિલ્લામાં અમો સામાન્ય નાગરીકો પાસે જિલ્લા પોલિસ કમિશનર બદલવાની સત્તા નથી, અને ન હોવાથી તમામ નહીં પણ મોટાભાગનાં જિલ્લામાં પોલિસ કમિશનરો મંત્રીઓના કલેકશન એજન્ટ માત્ર બની ગયા છે અને એટલે ગુન્હાખોરી બધી છે. હવે આ ભ્રષ્ટાચારની સમસ્યાનો અતિ સરળ ઉકેલ છે - તમામ જિલ્લાઓમાં નાગરીકો પોલિસ કમિશનર બદલી શકે તેવી વહીવટી પ્રોસીજર ઉભી કરવી. મેં મારા વેબસાઇટ પર **ડી.પી.સી - આર.પી (DPC-RP : District Police Chief Replacement Procedure)** અર્થાત 'નાગરીકો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલી શકે' તેવી પ્રોસીજરનું સંપર્ણ લખાણ આપ્યું છે. આ લખાણ પર મુખ્યમંત્રીની સહી આવવા માત્રથી તે રાજ્યનાં તમામ જિલ્લાઓને નાગરીકો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલી શકે, તેવી પ્રોસીજર મળશે. અને આથી તે રાજ્યમાં માત્ર ૧ મહીનાં પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર નહીંવત થઇ જશે.

વાંચકને ચોથો પ્રશ્ન : શું ભારતમાં કોઇપણ મુખ્યમંત્રી 'નાગરીકો જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલી શકે' કાયદા પર સ્વેચ્છાથી સહી કરશે?

મને નથી લાગતું. કેમકે જો નાગરીકોને જિલ્લા પોલીસ કમિશનર બદલવાની સત્તા મળશે, તો જે કમિશનર મહીનામાં ૨૧ કરોડ ભેગા કરે છે, તેની કમાણી ઘટીને માત્ર એક લાખ થઇ જશે અને આ એક કરોડમાંથી જે ૨૫૦ લાખ ધારાસભ્યો, મંત્રીઓને મળે છે, તે પણ માત્ર ૫૦ હજાર થઇ જશે. આથી તમામ ધારાસભ્યો, મુખ્યમંત્રીઓ અને તેમના ભાડુતી બદ્ધીજીવીઓ રિકોલનો કાયદો ગેરબંધારણીય છે, ભયજનક છે વગેરે તેવી ગોળ ગોળ વાર્તાઓ કરશે. પણ માનો નાગરીકો આર.ટી.આઇ-૨ નાં કાયદા પર સહી કરાવવામાં સફળ થયા. તો પછી સામાન્ય નાગરીકો **ડી.પી.સી - આર.પી** વિષે શું વિચારશે? કે આનાથી પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર ૯૯% નહી તો ૯% પણ ઘટતો હોય, તો મારા ૨૦૩ વસુલ છે. આમ આર.ટી.આઇ-૨નાં પસાર થયા માત્ર ૧ મહીનામાં રાજ્યનાં મોટાભાગનાં નાગરીકો **ડી.પી.સી - આર.પી** પર ૨૦૩ આપી 'હા' નોંધાવી દેશે, અને મુખ્યમંત્રીઓ **ડી.પી.સી - આર.પી** પર સહી કરવા મજબુર થશે. આમ, આર.ટી.આઇ-૨ ના પસાર થયાના બેજ મહીનામાં **ડી.પી.સી - આર.પી** પસાર થશે અને ૧ મહીના પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર ઘટશે.

અને તે પછી ૨-૩ મહીનામાં અન્ય ૨૫૦ રાઇટ ટુ રિકોલ પ્રોસીજરો (દા.ત નાગરીકો પ્રધાનમંત્રી બદલી શકે, મુખ્યમંત્રી બદલી શકે, આર.બી.આઇ ગવર્નર બદલી શકે, જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી, જિલ્લા સરકારી વકીલ બદલી શકે વગેરે) પસાર થઇ જશે. રાઇટ ટુ રિકોલમાં તમામ અધિકારીઓને બદલવાની જરુર નથી પડતી.દા.ત ભારતમાં આશરે ૭૦૦ જિલ્લાઓ છે. તો નાગરીકોએ તમામ ૭૦૦ કમિશનરો બદલવાની જરુર નહીં પડે. રાઇટ ટુ રિકોલ આવ્યાનાં માત્ર ૭ દિવસમાં તે ૭૦૦માંથી ૩૫૦ અધિકારીઓ સુધરી જશે. અને ૧-૨ અધિકારીઓની નોકરી જશે, એટલે અન્ય ૩૫૦ અધિકારીઓને સુધરવામાં ૧૪ દિવસથી વધારે સમય નહીં લાગે. મોટાભાગનાં સનદી અધિકારીઓ બદ્ધીમાન છે અને તેમને કામ કરતા આવડે છે. નાગરીકોને રિકોલ અર્થાત તેમને કાઢી મુકવાની સત્તા મળશે, એટલે આ અધિકારીઓ કામ પર ધ્યાન આપવું શરુ કરશે અને ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડી નાખશે.

૩.૬ ટુંકસાર

આ ચાર પાનાના લેખમાં મેં 'માત્ર ૩ લીટીનો આર.ટી.આઇ-૨ નો કાયદો ગરીબી, પોલીસમાં ભ્રષ્ટાચાર ૩-૪ મહીનામાં ઘટાડી દેશે', તેનું વર્ણન આપ્યું છે. વાચકને આર.ટી.આઇ-૨ ના કાયદાની અસરકારકતા અને આડ અસર વિષેના અનેક સવાલોનો જવાબ <http://rahulmehta.com> પર મળશે. અથવા વાંચકને ફોન કરવા કે રુબરુ મળવા વિનંતી છે. અને જો આર.ટી.આઇ-૨ નો કાયદો આપને ભારતનાં હિતમાં લાગે તો <http://petitiononline.com/rti2en> પર સહી કરવા વિનંતી છે.

૪ જનલોકપાલ એટલે શુ? અને રાઇટ ટુ રિકોલ લોકપાલ કેમ જરુરી છે

અમ્મણ હજારેજી જે પ્રસ્તાવિત કાયદાની માટે આમરણ ઉપવાસ રાખ્યો હતો - તે પ્રસ્તાવિત કાયદાનું નામ છે - જનલોકપાલનો (અને રાજ્ય સ્તરે જન લોકઆયુક્તનો) કાયદો. આ કાયદો પસાર થયા પછી પ્રધાનમંત્રી , સુપ્રિમનાં ૨ ન્યાયાધીશો , અન્ય ૭ એમ કુલ ૯ જણાની સિલેક્શન કમીટી બનશે. આ સિલેક્શન કમીટી ૧૦ માણસોની 'શોધખોળ કમીટી' (સર્ચ કમીટી) નિમશે. આ શોધખોળ કમીટી આશરે ૩૩ એવા માણસો શોધશે. એમાંથી ૧૧ ને સિલેક્શન કમીટી લોકપાલ બનાવશે. અને રાજ્ય સ્તરે આ મુજબ ૧૧ લોકઆયુક્તોની નિમણુંક થશે. આ ૧૧ લોકપાલો કે ૧૧ લોકઆયુક્તો અને તેમના દ્વારા નિમેલ સ્ટાફ તલાટી, પોલીસ કોન્સ્ટેબલો, પી આઇ, પોલિસ કમિશનર, ઇન્કમટેક્સ અધિકારીઓ, ન્યાયાધીશો, હાઇકોર્ટનાં જસ્ટીસો, સુપ્રિમનાં જસ્ટીસો, મંત્રીઓ, કલેક્ટરો વગેરે આવા ભારતની સરકારનાં ૧.૨ કરોડથી વધારે અધિકારીઓનાં ભ્રષ્ટાચાર પર નિયંત્રણ લાવશે. આ ૧૧ લોકપાલો પાસે અમાપ સત્તાઓ છે. તઓ કોઇપણ અધિકારી, મંત્રી, સાંસદ, ન્યાયમુર્તિની સામે કોઇની પણ પરવાનગી વિના છટકા ગોઠવી શકશે, તપાસ કરી શકશે અને કેસ ચલાવી શકશે. અને તે અધિકારી, મંત્રી, સાંસદને જામીન ન મળે ત્યાં સુધી જેલમાં પણ રહેવું પડશે. આમ લોકપાલો પોતાની સત્તાઓ દ્વારા ભ્રષ્ટ અધિકારીઓ, સાંસદો, મંત્રીઓ વગેરેને સજા કરાવી શકશે અને આથી ભ્રષ્ટાચાર ૯૦ ટકા ઘટશે, અને અમ્મણ કહે છે.

પણ જો આ ડઝન લોકપાલો ભ્રષ્ટ થઇ જાઇ તો? તો શુ આપણે પ્રજાએ પાંચ વર્ષ કે આવતા જનમ સુધી રાહ જોવાની? આ સમસ્યાઓનો ઉપાય મારા મુજબ રાઇટ ટુ રિકોલ લોકપાલ છે. આની વિગત મેં <http://rahulmehta.com/lokpal3.pdf> માં આપી છે. શુ અમ્મણ રાઇટ ટુ રિકોલને ટેકો આપે છે? કોઇ વેપારી ચેક આપે પણ ચેક પર સહી કરવાની ના પાડે, તેમ અમ્મણ રાઇટ ટુ રિકોલને ટેકો આપે છે, પણ લોકપાલનાં ડ્રાફ્ટમાં રાઇટ ટુ રિકોલ લોકપાલની કલમો ઉમેરતા નથી. વધારે વિગતો હું આવતા અંકમાં આપીશ.

મારો (લેખકનો) પરિચય : હું , રાહુલ ચીમનભાઈ મહેતા, ગાંધીનગર લોકસભા એપ્રિલ-૨૦૦૬ની ચુંટણીમાં ઉમેદવાર હતો. મને ૭૩૦૦ વોટ મળેલ અને મારો નંબર ચોથો હતો (શ્રીમતી મલ્લિકાબેન ૯૩૦૦ વોટથી ત્રીજા ક્રમે હતા). મારો ચુંટણી લડવાનો મુખ્ય હેતુ હતો: આર.ટી.આઇ-૨, એમ.આર.સી.એમ, રાઉટ ટુ રિકોલનાં કાયદા માટે લોકઆંદોલન કરવું. આ કાયદાઓથી માત્ર ૩-૪ મહીનામાં ગરીબી ઘટી જશે અને માત્ર ૨-૩ મહીનાઓ માત્રમાં પોલીસ, અદાલતોમાં ભ્રષ્ટાચાર ઘટી જશે. આ કાયદાઓનાં પ્રચાર માટે મારે આપના સમયની જરુર છે. જો આ પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનો પસાર નહીં થાય, તો આ પ્રસ્તાવિત ગેઝેટ નોટીફિકેશનોનાં વધુ પ્રચાર માટે હું આવતી ડિસેમ્બર-૨૦૧૨ની બોડકદેવ અથવા નારણપુરા વિધાનસભા અને ૨૦૧૪માં ગાંધીનગરની લોકસભાની ચુંટણી લડવાનો છું

ઓફીટ : Right to Recall Party -- orkut.com/community.aspx?cmm=21780619

વેબસાઇટ: rahulmehta.com ઈમેઇલ: MehtaRahulC@yahoo.com ; **ફોન :** 98251-27780, 98252-32754

સરનામુ: એફ-૧/એ, સુપથ-૨, જુના વાડજ બસ સ્ટેન્ડ પાસે, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૧૩ ; સમય :

રવિવાર ૧૦-૨

લેખક : રાહુલ ચીમનભાઈ મહેતા, બી. ટેક. કોમ્પ્યુટર સાયન્સ, આઇ. આઇ. ટી. દિલ્હી; એમ એસ, રટગર્સ, USA

રાઇટ ટુ રિકોલ ગ્રુપ

જો આપને આ પત્રિકાના લેખોનાં પ્રચારને યોગ્ય લાગે તો આપ આ પ્રમાણે પ્રચાર કરી શકો છો --- આ પત્રિકા અને તેનું મિરર આપને <http://rahulmehta.com/004.g.pdf> અને rahulmehta.com/004.mirror.g.pdf પર મળશે. આની ૧૦૦૦ કોપી આપને ઓફસેટમાં પાનની ક્વોલિટી મુજબ રૂ.૧૦૦૦ થી રૂ. ૨૫૦૦ માં પડશે.